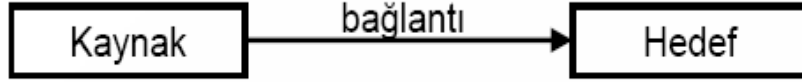

M. Uğur YILMAZ*

Bağlantı (Link) nedir ?

- Bağlantı üst bilgisi (metadata) olan bir kaynağın, kaynakla ilgili bir hedefe ilişkilendirilmesidir.

- Bu bağlantılar internet (ve çoğunlukla web) tabanlıdır.
- Kaynak, Elektronik Bilgi Kaynağıdır.
- Örneğin Bir makalenin atfının tam metnine bağlantısı, bir kitabın ILL hizmetine bağlantısı.

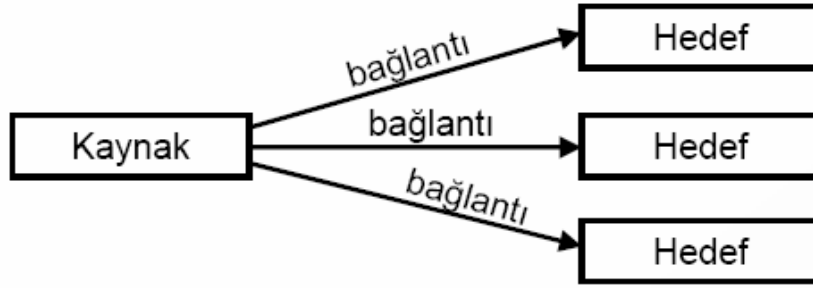
Bağlantıların Gelişimi

- İlk nesil elektronik bilgi kaynakları kendi başlarına çalışırlardı. Harici başka bir kaynağa bağlantıları yoktu.

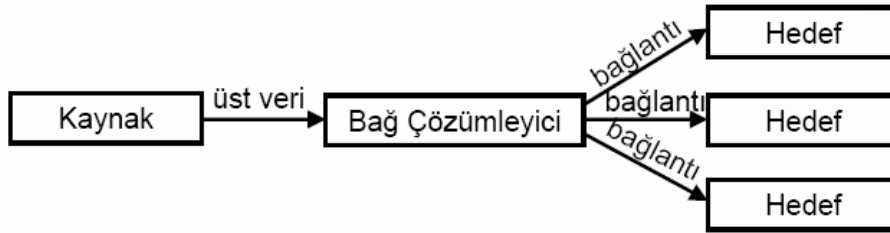

- Sonraki nesil elektronik bilgi kaynakları harici kaynaklara bağlantılar vermeye başladılar (örn. makale tam metinlerine bağlantı, belge sağlama hizmetlerine bağlantı)

* TÜBİTAK-ULAKBİM, Bilkent, Ankara (ugur@ulakbim.gov.tr)

- Artık başka kaynaklara bağlantı verilebiliyordu ama bazı aksaklıklar vardı:
 - Bağlantı kurulan hedeflerin sayıları sınırlıydı.
 - Kullanıcının bağlamı (context) göz önüne alınamıyordu (bağlam duyarsız bağlantı – context-free linking)
 - Kullanıcı bağlantılara müdahale edemiyordu (kapalı sistem).
- Bu sorunları halletmek için bağ çözümleyici (link resolver) fikri ortaya atıldı.
- Kaynaklar doğrudan hedeflere bağlantı vermek yerine bağ çözümleyiciye gerekli üst veriyle bağlantı verecekler, bağ çözümleyici de ilgili hedeflere bağlantılar oluşturacak.

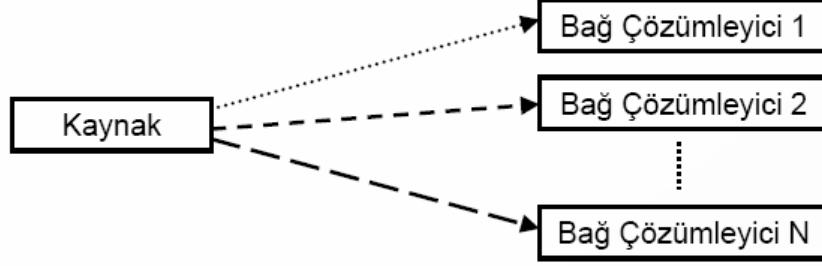
Bağ Çözümleyici Nedir?

- Bağ çözümleyici, kendisine bir kaynaktan gelen üst veriye dayanarak, çeşitli hedeflere bağlantılar oluşturan ve kullanıcının kontrolünde bulunan bir sunucudur.
- Sunucu kullanıcı kontrolünde olduğu için
 - Hedeflere yerel olarak karar verilebilmektedir (açık sistem)
 - kullanıcının bağlamına duyarlı şekilde hedeflere bağlantı

oluşturulabilmektedir (bağlama duyarlı bağlantı – context-sensitive linking)

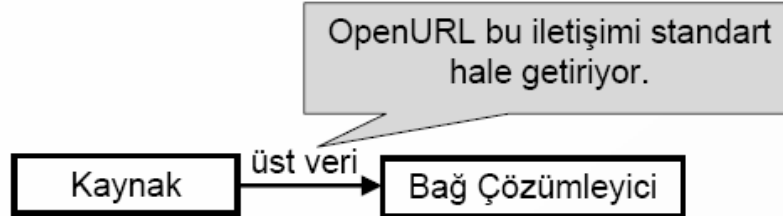
– Hedef sayısını istediği kadar arttırabilmektedir.

- Kaynağın her kullanıcının bağ çözümleyicisi ile farklı şekilde iletişime geçmesi sorun yaratacağından kaynakla bağ çözümleyiciler arasındaki iletişime de bir standart getirmek gerekiyordu.

OpenURL Nedir?

- OpenURL bir üst veri iletim standardıdır.
- Kaynak ve bağ çözümleyici arasındaki üst verinin sözdizimini (syntax) ve iletişimini düzenler.
- 0.1 sürümü de facto standarttı, 1.0 sürümü ise ANSI/NISO standardı olarak çıktı.

OpenURL Örnekleri

- 0.1 surumunde bir kitap:
<http://ulakbag.ulakbim.gov.tr/?genre=book&isbn=0836218310&title=The+Far+Side+Gallery+3>
- 1.0 sürümünde aynı kitap:
http://ulakbag.ulakbim.gov.tr/?url_ver=Z39.88-2004&rft_val_fmt=info:ofi/fmt:kev:mtx:book&rft.isbn=0836218310&rft.btitle=The+Far+Side+Gallery+3
Kitabın ISBN'i: 0836218310
Kitabın Adı: The Far Side Gallery 3
- 0.1 surumunde bir makale:
<http://ulakbag.ulakbim.gov.tr/?title=science&date=1997&volume=275&spage=1320>
- 1.0 sürümünde aynı makale:
http://ulakbag.ulakbim.gov.tr/?url_ver=Z39.88-2004&rft_val_fmt=info%3Aofi%2Ffmt%3Akev%3Amtx%3Ajournal&rft.jtitle=science&rft.date=1997&rft.volume=275&rft.spage=1320
Dergi Adı: Science
Yayın Yılı: 1997
Cildi: 275
Başlangıç Sayfası: 1320
- 0.1 surumunde bir makale (PMID belirteciyle):
<http://ulakbag.ulakbim.gov.tr/?sid=google&id=pmid:9036860>
- 1.0 sürümünde aynı makale (PMID belirteciyle):
http://ulakbag.ulakbim.gov.tr/?url_ver=Z39.88-2004&ctx_ver=Z39.88-2004&ctx_enc=info%3Aofi%2Fenc%3AUTF-8&rft_id=info:pmid/9036860&rft_id=info:sid/google
Makalenin PMID'si: 9036860
İsteğin Kaynağı: Google

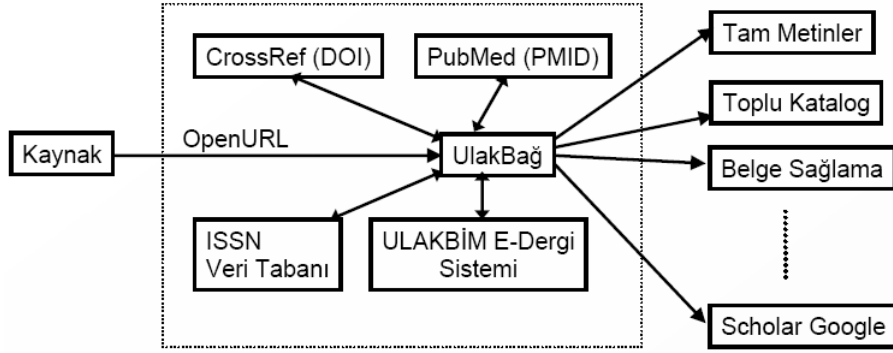
UlakBağ Nedir?

- UlakBağ ULAKBİM'in bağ çözümleyicisidir.
- ULAKNET Yazılım Birimi tarafından serbest yazılım araçları (mysql, php) kullanılarak yazılmıştır. OhioLINK'in Olinks bağ

çözümleyicisinden (<http://olinks.sourceforge.net/>) esinlenilmiş ve yararlanılmıştır.

- OpenURL 0.1 ve OpenURL 1.0 desteklemektedir.
- Makale, kitap ve tezler için kaynak önerebilmektedir.
- PMID ve DOI belirteçleri içeren üst verileri çözümleyebilmektedir.
- Kullandığı hedef kaynaklar:
 - Tam metin veritabanları
 - ULAKBİM Belge Sağlama Hizmetleri
 - Scholar Google, Google Books
 - OCLC Open WorldCat
 - Süreli Yayınlar Toplu kataloğu
 - PubMed
- SpringerLink
- Taylor & Francis
- Blackwell Synergy
- ScienceDirect, ScienceDirectOnSite, EJOs
- OUP
- IOP
- CUP
- Wiley
- IEEE Xplore
- Ovid Full Text
- SwetsWise
- Ingenta
- PubMedCentral
- Highwire
- EbscoHost
- OCLC WilsonSelectPlus
- Proquest
- SPIE

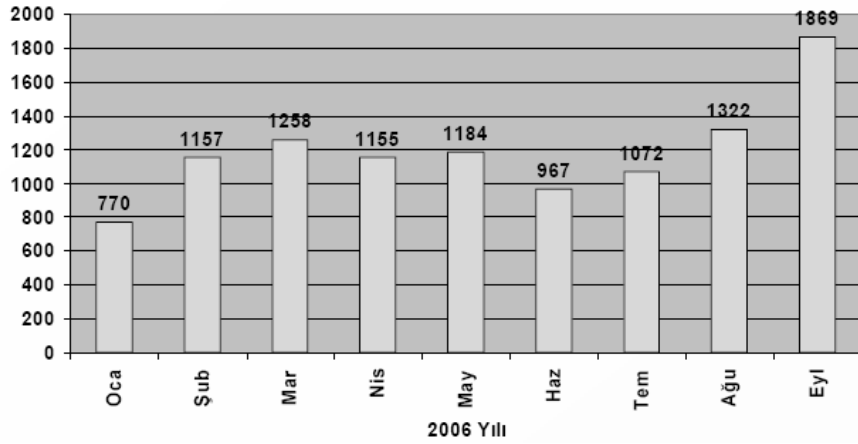
UlakBağ Nasıl Çalışır?

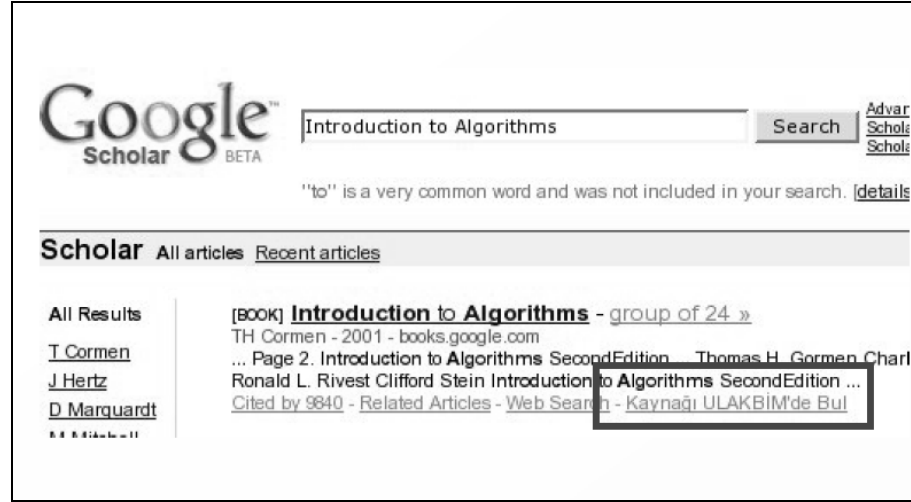

UlakBağ Neden Geliştirildi?

- Neden ticari ya da serbest yazılım bir bağ çözümleyici kullanmadık da UlakBağ'ı geliştirdik?
 - Açık kaynak kodlu olmasını istiyorduk (diğer bütün elektronik hizmetlerimiz gibi ☺).
 - Varolan sistemimize kolay entegre edilebilmesini istiyorduk.
 - Koduna anında ve istediğimiz serbestlikte ulaşabilmek ve istediğimiz değişiklikleri/eklentileri yapabilmek istiyorduk.

UlakBağ Kullanımı

UlakBağ: ULAKBİM OpenURL Bağ Çözümleyicisi

Cormen, TH. *Introduction to Algorithms*, 2001, ISBN:0262032937.

Belge Sağlama

- ♦ Kitabı 'Belge Sağlama Sistemi' ile sağla

Diğer Bağlantılar

- ♦ Kitabı OCLC Open WorldCat'de Tara
- ♦ Google Book Search'de Kitap Başlığı ile -- ISBN ile Tara

Burada belirtilen tam metin erişimler, TÜBİTAK adresleri için belirtilmiştir. TÜBİTAK adresleri dışındaki kullanıcılar tam metinlere erişemeyebilir.

[[UlakBağ Yardım](#)]

Hata ve öneriler için mektup atabilirsiniz.

PubMed A service of the National Library of Medicine and the National Institutes of Health
www.pubmed.gov

PubMed Nucleotide Protein Genome Structure OMIM

for [] Go Clear

Limits Preview/Index History Clipboard Details

Display Abstract Show 20 Sort by Send to

All: 1 Review: 0

1: Science. 2001 Feb 16;291(5507):1304-51.
Science Kaynağı: ULAKBİM'de Bul

Erratum in:
• Science 2001 Jun 5;292(5523):1838.

Comment in:
• Proc Natl Acad Sci U S A. 2003 Mar 18;100(6):3022-4; author reply 3025-6.

The sequence of the human genome.

UlakBağ: ULAKBİM OpenURL Bağ Çözümleyicisi

Venter, JC. "The sequence of the human genome." *Science*, cilt 291, sayı 5507, 2001, s. 1304-1351.

Künyeyi Düzeltmek/İyileştirmek için

PMID: 11161995

Tam Metin

- 'HighWire' kaynağı üzerinden makalenin Tam Metnine -- Tam Metnine (Tarama ile) -- İçinde Bulunduğu Dergiye erişim.
- 'EBSCOhost' kaynağı üzerinden makalenin Tam Metnine -- İçinde Bulunduğu Sayıya -- İçinde Bulunduğu Dergiye erişim.
- Yayıncının sayfasından makalenin Tam Metnine erişim. (Erişim hakkı olmayabilir)

Katalog Taraması

- ULAKBİM Sureli Yayınlar Toplu Kataloğunda Dergi Adı -- ISSN -- EISSN ile Tarama

Belge Sağlama

- Makaleyi 'Belge Sağlama Sistemi' ile sağla
- Makaleyi 'Makale İstek Sistemi (MIS)' ile sağla

Diğer Bağlantılar

- Google Scholar'da Makale Başlığı -- Makale Yazarı ile Tarama
- Makalenin PubMed Veri Tabanındaki Kaydı

UlakBağ: ULAKBİM OpenURL Bağ Çözümleyicisi
Ulaşmak istediğiniz makalenin bilgilerini lütfen forma girin.

DOI:

PMID:

Dergi Adı:

Science

Dergi Kısa Adı:

Science

ISSN:

0036-8075

Yıl:

2001

Cilt:

291

Sayı:

5507

Sayfa:

1304

-

1351

İlk Yazarın Soyadı:

Venter

Makale Başlığı:

The sequence of the human genome.

Makaleye Bak